

Dansk kultur og Litteratur

Hvad er Kultur?

Kultur er et begreb, som bruges i en lang række forskellige sammenhænge. Man taler om nationalkultur og forretningskultur og om kulturmøder og kultursammenstød. I Danmark har vi en kulturminister og en kulturkanon, og der findes en kultursektion i de fleste landsdækkende aviser.

Ordet kultur stammer fra det latinske ord "cultura", som betyder "dyrkning" eller "bearbejdelse". Oprindeligt har man brugt ordet som en modsætning til "natur" for at beskrive de ting, som er menneskeskabte eller menneskeforarbejdede. Man kultiverer jorden, når man dyrker landbrug, og man skaber forskellige kulturgjenstande ved at udskære figurer af træ eller udhugge dem af sten.

På et mere overordnet plan kan man sige, at grupper af mennesker også skaber nogle retningslinjer for, hvordan man opfører sig sammen med andre. I modsætning til dyr, som udelukkende er styret af deres naturlige instinkter, har mennesker dermed skabt kultur som en overordnet ramme for, hvordan man lever sit liv.

To betydninger - Æstetisk og antropologisk

Den dag i dag har ordet kultur to forskellige betydninger, som grundlæggende set er forskellige fra hinanden: En æstetisk og en antropologisk betydning.

Når kultur opfattes som noget æstetisk, er der fokus på det, der bevidst fremstilles for at være smukt, underholdende, tankevækkende osv. Det kan f.eks. være forskellige former for musik, teater, litteratur, film og arkitektur. Det er som regel den form for kultur, man kan læse om i avisernes kultursektioner.

Når antropologer beskæftiger sig med kultur, opfatter de ordet i en bredere forstand. Her er der især fokus på de symboler, værdier, holdninger og handlinger, som har betydning for, hvordan mennesker i et samfund, en subkultur eller en virksomhed får tingene til at fungere i fællesskab. Den danske antropolog Kirsten Hastrup definerer kultur på følgende måde:

Et mønster af betydninger, der aktualiseres i menneskers handlinger og fortolkninger, i sociale institutioner og i konkrete, almindeligt tilgængelige symboler, ting, begreber og holdninger.

Den antropologiske kulturopfattelse

I praksis er det en forenkling at tale om én antropologisk kulturopfattelse. Gennem tiderne har antropologer arbejdet ud fra en række forskellige opfattelser af kulturer, som er mere

eller mindre forskellige fra hinanden. Der skelnes typisk mellem to overordnede kulturbegreber, dvs. måder at opfatte kultur på, som man har benyttet indenfor antropologien: *Det beskrivende kulturbegreb* og *det komplekse kulturbegreb*. De to begreber er ikke direkte modsætninger, men repræsenterer dog to opfattelser af kultur som adskiller sig fra hinanden på en række områder. Begreberne bliver brugt i forskellige sammenhænge til at forklare hvordan kultur opfattes og diskuteres.

Det beskrivende kulturbegreb

Det beskrivende kulturbegreb er kendetegnet ved, at man betragter kultur og kulturelle fællesskaber som afgrænsede enheder, der ofte følger nationale grænser (f.eks. dansk kultur). Man har den opfattelse, at det er muligt at indkredse en række kulturelle fællestræk for alle de mennesker, som lever indenfor det afgrænsede område. Disse kulturelle træk har betydning for menneskenes adfærd.

Ud fra en viden om menneskers kulturelle baggrund kan man derfor i mange tilfælde forklare deres handlinger og komme med kvalificerede bud på, hvordan de vil opføre sig i fremtidige situationer. Hvis man f.eks. betragter Danmark som et land, der er præget af en høj grad af ligestilling mellem kønnene, vil man forvente, at alle danskere deler denne værdi. Herudover forestiller man sig, at danskere har en bestemt adfærd, som er påvirket af deres fælles syn på kønsroller.

Der kan være forskellige problemer forbundet med at benytte det beskrivende kulturbegreb. Man kommer let til at generalisere og stereotypisere, fordi man har en formodning om, at en større gruppe mennesker altid har de samme fælles værdier og normer, som de lever deres liv efter. Dermed får man ikke øje på alle de nuancer og forskelle, der ofte eksisterer mellem individuelle menneskers kulturelle værdier. Samtidig kan man komme til at "dømme" folk ud fra ens eget forhåndskendskab til deres kultur, snarere end ud fra hvordan de rent faktisk opfører sig i forskellige situationer.

På den anden side kan det nogle gange være en fordel at fokusere på kulturelle fællestræk snarere end på kulturelle nuancer, f.eks. hvis man har behov for hurtigt at skabe sig et overblik over en fremmed kultur.

Indenfor antropologien har man bevæget sig væk fra det beskrivende kulturbegreb. Der er en opfattelse af, at det ikke giver mening at tale om kultur som faste og afgrænsede enheder, når vi lever i en globaliseret verden præget af kulturudveksling på kryds og tværs af landegrænser.

I den offentlige debat støder man til gengæld tit på det beskrivende kulturbegreb. Eksempelvis i avisartikler, som sammenligner kulturen i forskellige lande. Det kan være en generel sammenligning af undervisningskulturen i Danmark og Kina, hvor det fremhæves at kinesiske skoler er mere præget af disciplin og envejskommunikation end danske skoler. Denne form for sammenligning kan naturligvis indeholde en vis mængde sandhed

og kan være med til at give et overordnet indblik i kulturforskelle mellem Danmark og Kina. Men det er vigtigt at huske på, at det er forskelle, der bygger på generelle antagelser om dansk og kinesisk undervisningskultur, og at de derfor ikke nødvendigvis er gældende for alle uddannelsesinstitutioner i de to lande.

Indenfor forretningsverdenen er der også stadig en tendens til at benytte det beskrivende kulturbegreb. Populære teoretikere som f.eks. Geert Hofstede har opbygget et begrebsapparat, der tager udgangspunkt i, at alle mennesker i et land har mere eller mindre samme kulturelle adfærd. På den måde kan forretningsfolk få et hurtigt og overordnet indblik i, hvad de skal være opmærksomme på i forbindelse med interkulturelt samarbejde og forhandling.

Det beskrivende kulturbegreb kan være nyttigt, når virksomheder skal lave forretninger i et land, som de ikke har det store kendskab til på forhånd. Ved at benytte begrebet kan de få et overordnet indtryk af kulturelle træk i landet. Det er dog vigtigt at huske på, at der er tale om generaliseringer, og man kan derfor aldrig forvente, at alle mennesker i et land nødvendigvis har samme kulturelle adfærd og kulturelle værdier.

Det komplekse kulturbegreb

Gennem de seneste årtier har antropologien bevæget sig i retning af det komplekse kulturbegreb.

Ved første øjekast kan denne måde at opfatte kultur på måske virke vanskelig og uhåndterlig at arbejde med. Det skyldes, at man med det komplekse kulturbegreb ikke anerkender de generaliseringer og faste rammer og grænser, som kendetegner det beskrivende kulturbegreb. Man mener ikke, at mennesker kun tilhører én fast afgrænset kultur med ét bestemt sæt værdier og regler, som styrer deres adfærd.

I stedet kan mennesker trække på en masse forskellig kulturel viden og værdier, som kan benyttes i forskellige sammenhænge. Nogle gange trækker man på overordnede nationalkulturelle værdier og viden (f.eks. fra dansk kultur). I andre sammenhænge trækker man på subkulturer og subkulturel viden (f.eks. fra punk- eller hiphopkultur), eller viden fra en etnisk minoritetsbaggrund (f.eks. tyrkisk kultur). Et menneske kan altså sagtens tilhøre forskellige kulturelle fællesskaber, som alle har betydning for dets personlige kulturelle adfærd og selvforståelse.

Det betyder også, at man med det komplekse kulturbegreb mener, at kultur ikke er noget man bare har, men derimod noget man aktivt gør i forskellige situationer: Man er en del af en hiphop- eller punkkultur, når man opfører sig og klæder sig som hiphopper eller punker. På samme måde er man dansker, i det øjeblik man opfører sig som en dansker. Når man undersøger kultur med udgangspunkt i det komplekse kulturbegreb, fokuserer man derfor ofte på menneskers kulturelle praksis. Dvs. den måde som deres kultur kommer til udtryk på via deres adfærd og handlinger i forskellige situationer.

Hvis man benytter det komplekse kulturbegreb, kan det være problematisk at betragte f.eks. dansk kultur som én sammenhængende størrelse, der er ens for alle, der bor i Danmark. De fleste danskere deler måske nok en række fælles værdier, traditioner og praksisser, som knytter sig til det at være dansk. Men fordi de samtidig er del af andre former for kulturelle fællesskaber, er de også forskellige fra hinanden: Nogle er hiphoppere, andre er punkere, nogle er storbyboere mens andre er øboere, nogle er meget religiøse, andre er ateister osv.

Eftersom mennesker ikke kun har ét fast sæt kulturelle værdier, er det umuligt at forudsige deres adfærd ud fra deres nationalkulturelle baggrund. Hvis man vil have en viden om et menneskes kultur, bliver man nødt til at undersøge den nærmere. Man må bl.a. finde ud af, hvilke andre kulturelle fællesskaber de også er en del af, og hvordan det påvirker dem.

Der kan være både fordele og ulemper ved at benytte det komplekse kulturbegreb. En klar fordel er, at man får et mere komplet og præcist billede af kulturelle nuancer og interne forskelligheder, end hvis man benytter det beskrivende kulturbegreb. På den anden side risikerer man at ende med et billede, der er så broget (fordi man forsøger at få alle de mange interne forskelligheder med), at man ikke kan sige ret meget *samlet* om kulturen. Hvis man ønsker at danne et overordnet indblik i generelle kulturelle træk i et land eller en virksomhed, kan det derfor i nogle tilfælde være vanskeligt at arbejde ud fra det komplekse kulturbegreb.

Sammenfatning af det antropologiske –og det komplekse kulturbegreb

Det beskrivende kulturbegreb

- Kulturer er afgrænsede enheder.
- Man tilhører enten én kultur eller en anden.
- Kultur kædes ofte sammen med nationer, og man taler derfor især om f.eks. dansk kultur, fransk kultur, egyptisk kultur osv.
- Alle indenfor en nation har fælles kulturelle værdier og normer.
- Menneskers handlinger kan forklares ud fra deres kulturelle baggrund.

Det komplekse kulturbegreb

- Kultur er ikke noget, man har - kultur er noget man gør.
- Fokus på menneskers kulturelle praksis.
- Mennesker kan indgå i mange forskellige kulturelle fællesskaber på én gang.
- Man trækker på forskellige kulturelle værdier og praksisser i forskellige sammenhænge.
- Menneskers handlinger kan ikke forudsiges ud fra deres nationalkultur, da der også er en masse andre faktorer, der har betydning for, hvordan de opfører sig: f.eks. andre kulturelle fællesskaber, personlighed, uddannelse, interesser osv.

**Kulturanalytikeren Gert Hofstede....
Ham skal I høre læse om nu!**

Gert Hofstedes kulturanalysemodeller

En af de teoretikere, som ofte bruges, når man skal foretage kultursammenligninger indenfor forretningsverdenen, er den hollandske professor Geert Hofstede. Sidst i 1960'erne og i starten af 1970'erne arbejdede Hofstede for den multinationale IT-virksomhed IBM. Her lavede han en omfattende spørgeskemaundersøgelse blandt firmaets medarbejdere i mere end 70 lande. Formålet var at finde forskelle og ligheder i deres kulturelle adfærdsmønstre.

Hofstede udviklede forskellige modeller og diagrammer, der viste de mønstre og tendenser, som han havde fundet frem til, på en enkel og overskuelig måde. Han udviklede bl.a. sit mentale program og sit løgdiagram. Mest kendt er han for sine kulturelle dimensioner, som forklarer forskelle og ligheder mellem kulturer i forskellige lande. I første omgang opstillede Hofstede fire dimensioner, men senere blev to mere tilføjet, så der i alt nu er seks kulturelle dimensioner. Herunder skal vi se nærmere på løgdiagrammet.

Tanken med dimensionerne er at kortlægge kulturforskelle på en systematisk og let tilgængelig måde. De bruges derfor især til at skabe et hurtigt overblik over kulturen i lande, som man ikke har et særlig stort kendskab til. Hvis en dansk forretningsmand skal forhandle en aftale på plads med en brasiliansk virksomhed, kan han forud for forhandlingerne sammenligne Danmark og Brasilien indenfor de forskellige dimensioner. På den måde kan han danne sig et indtryk af overordnede forskelle og ligheder mellem dansk og brasiliansk kultur.

De kulturelle dimensioner er især populære blandt forretningsfolk og studerende på handelsuddannelser. De er forholdsvis simple at arbejde med, og de giver et overskueligt indblik i kulturforskelle. De er dog ikke helt uproblematisk at benytte. Kritikere har bl.a. peget på, at de giver et forenklet og stereotypt billede af kulturer. Det er derfor vigtigt, at man gør sig nogle grundige overvejelser omkring dimensionernes muligheder og begrænsninger, inden man selv begynder at arbejde med dem.

Hvis forretningsfolk med forskellige kulturelle baggrunde skal samarbejde eller forhandle, kan Hofstedes kulturmodeller bruges til at give dem et overordnet kendskab til hinandens kultur.

Hvis man ønsker at tage et nærmere kig på det kulturelle lag og evt. sammenligne med kulturen i andre lande, kan man benytte Hofstedes løgdiagram. Med løgdiagrammet viser Hofstede, at et menneskes kulturelle handlinger er styret af værdier, som han/hun deler med andre mennesker indenfor samme kultur. Værdierne fungerer som et form for kompas, som vi ubevidst navigerer ud fra. Kompasset hjælper os bl.a. til at forstå, hvordan vores kultur forholder sig til hvad der er:

Godt	Ondt	Grimt	Smukt
Forbudt	Tilladt	Anstændigt	Uanstændigt
Farligt	Sikkert	Unaturligt	Naturligt
Logisk	Ulogisk	Rationelt	Irrationelt
Beskidt	Rent	Moralsk	Umoralsk
Normalt	Unormalt		

De grundlæggende værdier i en kultur er ikke synlige, og de er sjældent noget, vi taler om. De eksisterer blot som en fælles forståelse af, hvad der er rigtigt og forkert. Til gengæld kommer de til udtryk via vores kulturelle praksis, altså den måde kulturen får os til at opføre os på.

De 3 niveauer

Ifølge Hofstede kan den kulturelle praksis undersøges på tre forskellige niveauer: *symbolniveauet*, *heltelniveauet* og *ritualniveauet*.

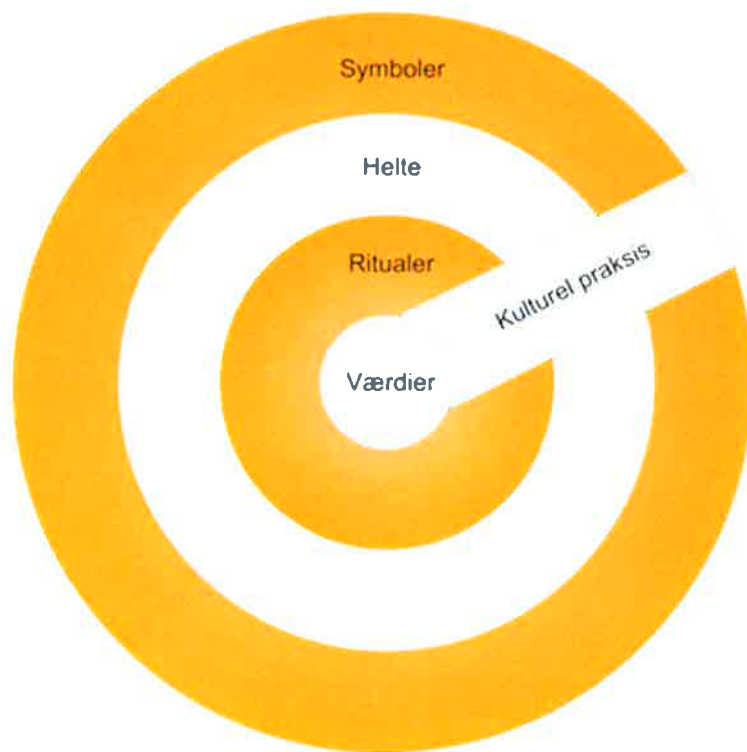
Ved at analysere disse niveauer kan man få en viden om de grundlæggende kulturelle værdier i kulturen.

Med symbolniveauet mener Hofstede den måde, man kommunikerer på indenfor en kultur, samt hvordan man klæder sig, hvilke statussymboler man deler, de høflighedsgestus, man benytter osv. Det vil sige ting, som kendetegner vores daglige færden, og som vi måske ikke umiddelbart opfatter som noget, der har specielt meget med kultur at gøre. Disse ting har dog en vigtig symbolsk betydning. Det har de, fordi vores kendskab til dem, og vores evne til at handle ud fra dem, viser, at vi er en del af en bestemt kultur. Af samme grund bliver vi hurtigt opmærksomme på personer, som ikke mestrer disse symboler, og vi konkluderer måske, at de er anderledes end os.

Helteniveauet udgøres af personer (hvad enten de er levende, døde eller måske fiktive), som har nogle træk, der betragtes som vigtige indenfor kulturen. Man kan sige, at de er en slags personificering af de fælles kulturelle værdier. I Danmark kunne man måske pege på Kronprins Frederik som en person, der har en form for kulturel heltestatus. Der er bred enighed om, at han besidder værdier, som er vigtige for mange af os: Han fremstår som en udadvendt, aktiv og imødekommende person, som samtidig værner om familielivet og symboliserer vores nationale fællesskab.

Ritualniveauet udgøres af forskellige former for gentagne handlinger, som ikke nødvendigvis har den store betydning i sig selv, men som alligevel er vigtige for os. Det skyldes, at handlingerne viser, at vi er en del af et kulturelt fællesskab. Når vi rejser os og synger med på "Der er et yndigt land" før en fodboldlandskamp, har det ikke så meget med selve fodboldspillet at gøre. Til gengæld er det en god mulighed for at vise, at vi er danskere og derfor ved, hvordan man opfører sig i denne situation: Man rejser sig og synger med.

Figur 4.2
Hofstedes løgdiagram

Løgdiagrammet kan f.eks. bruges til at lave en komparativ analyse, dvs. en sammenlignende analyse af to eller flere kulturer. På den måde kan man afdække overordnede ligheder og forskelligheder mellem de kulturer man undersøger. Det er dog vigtigt at være opmærksom på, at man skal have et vist kendskab til de kulturer, man analyserer med udgangspunkt i løgdiagrammet. Ellers risikerer man at misforstå den betydning, som kulturelle praksisser og ritualer har for de mennesker som udfører dem.

FÆDRELANDS-SANG

"Ille terrarum mihi præter omnes Angulus ridet."

Hor[ats].

Der er et yndigt Land,
Det staaer med brede Bøge
Nær salten Østerstrand;
Det bugter sig i Bakke, Dal,
Det hedder gamle Danmark,
Og det er Freias Sal.

Der sad i fordums Tid
De harniskklædte[1] Kæmper,
Udhvilede fra Strid;
Saa drog de frem til Fienders Meen,
Nu hvile deres Bene
Bag Høiens Bautasteen.

Det Land endnu er skiønt,
Thi blaa sig Søen belter,
Og Løvet staaer saa grønt;
Og ædle Qvinder, skønne Møer,
Og Mænd og raske Svende
Beboe de Danskes Øer.

Vort Sprog er stærkt og blødt,
Vor Tro er reen og luttret
Og Modet er ei dødt.
Og hver en Dansk er lige fri,
Hver lyder tro sin Konge,
Men Trældom er forbi.

Et venligt Syd i Nord
Er, grønne Danarige,
Din axbeklædte Jord.
Og Snekken[2] gaaer sin stolte Vei.
Hvor Ploug og Kiølen furer,
Der svigter Haabet ei.

Vort Dannebrog er smukt,
Det vifter hen ad Havet
Med Flagets røde Bugt.
Og stedse har sin Farve hvid
Dit hellige Kors i Blodet,
O Dannebrog, i Strid.

Karsk er den Danskes Aand,
Den hader Fordoms Lænker,
Og Sværmeriets Baand.
For Venskab aaben, kold for Spot,
Slaaer ærlig Jydes Hjerter,
For Pige, Land og Drot.

Jeg bytter Danmark ei,
For Ruslands Vinterørkner,
For Sydens Blomstermai.
Ei Pest og Slinger kiende vi,
Ei Vesterlandets Tungsind,
Ei Østens Raseri.

Vor Tid ei staaer i Dunst,
Den hævet har sin Stemme
For Videnskab og Kunst.
Ei Bragis[3] og ei Mimers[4] Raab
Har vakt i lige Strækning
Et bedre Fremtids Haab.

Ei stor, vor Fødestavn,
Dog hæver sig blandt Stæder
Dit stolte Kiøbenhavn.
Til bedre By ei Havet kom,
Ja ingen Flod i Dalen,
Fra Trondhiem og til Rom.

Med hellig Varetægt
Bevare du, Alfader!
Vor gamle Kongeslæggt.
Kong Fredrik[5] ligner Fredegod[6];
Hvor er en bedre Fyrste,
Af bedre Helteblod?

Hil Drot og Fædreland!
Hil hver en Danneborger,
Som virker hvad han kan.
Vort gamle Danmark skal bestaae,
Saalænge Bøgen speiler
Sin Top i Bølgen blaa.

[1] Harnisk: rustning, brynje.

[2] Snekke: sejlbåd.

[3] Brage: i nordisk mytologi gud for veltalenhed og digtekunst.

[4] Mimer: i nordisk mytologi en jætte, der vogter visdommens
brønd.

[5] Fredrik: Frederik 6. (1768-1839; konge 1808-39).

[6] Fredegod: dansk sagnkonge. Ifølge sagnet var hans regeringstid
præget af fred.

Danmark, mit Fædreland

Tekst: H. C. Andersen, 1850

Melodi: Henrik Rung, 1850

I Danmark er jeg født, dér har jeg hjemme,
der har jeg rod, derfra min verden går.
Du danske sprog, du er min moders stemme,
så sødt velsignet du mit hjerte når.
Du danske, friske strand,
hvor oldtids kæmpegrave
stå mellem æblegård og humlehave.
Dig elsker jeg! - Dig elsker jeg!
Danmark, mit fædreland!

Hvor reder sommeren vel blomstersengen
mer rigt end her, ned til den åbne strand?
Hvor står fuld månen over kløverengen
så dejligt som i bøgens fædreland?
Du danske, friske strand,
hvor Danebrogen vajer, -
Gud gav os den, - Gud giv den bedste sejer!
Dig elsker jeg! - Dig elsker jeg!
Danmark, mit fædreland!

Engang du herre var i hele Norden,
bød over England, - nu du kaldes svag,
et lille land, og dog så vidt om jorden
end høres danskens sang og mejselslag.
Du danske, friske strand,
plovjernet guldhorn finder,
Gud giv dig fremtid. som han gav dig minder!
Dig elsker jeg! - Dig elsker jeg!
Danmark, mit fædreland!

Du land, hvor jeg blev født, hvor jeg har hjemme,
hvor jeg har rod, hvorfra min verden går,
hvor sproget er min moders bløde stemme
og som en sød musik mit hjerte når.
Du danske, friske strand
med vilde svaners rede,
I grønne ø'r, mit hjertes hjem hemed!
Dig elsker jeg! - Dig elsker jeg!
Danmark, mit fædreland!

Langt højere bjerge så vide på jord

Tekst: N. F. S. Grundtvig, 1820

Melodi: H. O. C. Zinck, 1801

Langt højere bjerge så vide på jord
man har, end hvor bjerg kun er bakke.
Men gerne med slette og grønnhøj i Nord
vi danemænd tage til takke.
Vi er ikke skabte til højhed og blæst,
ved jorden at blive, det tjener os bedst.

Langt kønnere egne, vil gerne vi tro,
kan fremmede udenlands finde.
Men dansken har hjemme, hvor bøgene gro
ved strand med den fagre kærminde,
og dejligst vi finde, ved vugge og grav,
den blomstrende mark i det bølgende hav.

Langt større bedrifter for ære og sold
måske så man udlænding øve.
Omsonst dog ej danemænd førte i skjold
med hjerterne løve ved løve.
Lad ørne kun rives om jorderigs bold!
vi bytte ej banner, vi skifte ej skjold.

Langt klogere folk er der sagtens om land
end her mellem bælte og sunde.
Til husbehov vi dog har vid og forstand,
vi vil os til guder ej grunde.
Og brænder kun hjertet for sandhed og ret,
skal tiden nok vise: vi tænkte ej slet.

Langt højere, ædlere, finere sprog
skal findes på fremmedes tunge.
Om højhed og dejlighed danemænd dog
med sandhed kan tale og sjunge.
Og træffer vort modersmål ej på et hår,
det smelter dog mere, end fremmedes siår.

Langt mere af malmen så hvid og så rød
fik andre i bjerg og i bytte.
Hos dansken dog findes det daglige brød
ej mindre i fattigmands hytte.
Og da har i rigdom vi drevet det vidt,
når få har for meget og færre for lidt.

I ET LAND UDEN HØJE BJERGE

(Tekst & musik: Michael Falch, 1986)

I et land uden høje bjerge
hvor det både regner og sner
Skal jeg leve min dage
og dø den dag det sker
I en plet på verdenskortet
som ingen regner med
Og som let kan blive borte
når vi ikke mere har fred

Mit flag har hverken stjerner,
hammer eller segl
Det dumpede ned fra himlen,
vist nærmest ved en fejl

I et land uden høje bjerge
vil jeg bygge, vil jeg tro
I et land uden høje bjerge
vil jeg bygge, vil jeg bo

Og kommer du som fremmed
så glem alt gammelt had
Vi starter ingen krige -
måske en verdensfred

For i mit folk der banker
hjerter af guld
Det finder vi på flasker
og i den sorte muld

I et land uden høje bjerge
vil jeg bygge, vil jeg tro
I et land uden høje bjerge
vil jeg bygge, vil jeg bo

Dether land har min bedstefar dyrket i sit
ansigts sved
og min mor, hun tog min far og fik mig - af
kærlighed

I et land uden høje bjerge
vil jeg bygge, vil jeg tro
I et land uden høje bjerge
vil jeg bygge, vil jeg bo

Benny Andersen:

Verdensborger i Danmark

(1995)

Som barn lærte jeg gode gamle danske børnedanse med fremmedartede navne

Scottish

Rheinlænder

Tyrolervals

Lanciers

Som ung: Engelsk vals

argentinsk tango

brasiliansk samba

men jeg danser dem temmelig dansk

Jeg blev konfirmeret i en religion

der stammer fra Mellemøsten

Aladdins vidunderlige lampe

Det flyvende tæppe

Sindbad Søfareren

Ali Baba og de fyrretyve røvere

Sesam Sesam luk dig op!

Da jeg skrev mine første kærlighedsbreve

ristede jeg aldrig runer

som de gamle nordboere

faktisk er jeg ret sløj til runer

jeg brugte latinske bogstaver

og dem ku hun godt forstå!

Jeg drikker Javakaffe og Ceylonte

fransk rødvin

spansk sherry

skotsk whisky

vestindisk rom

russisk vodka

men uanset hvor meget jeg drikker

sejler jeg op ad åen på dansk!

Og sproget jeg synger og taler

er vævet sammen af ord fra hele verden

ikke bare fra tysk, engelsk og fransk

Næ, hør mit grønlandske:

anorak- kajak - tupilak

Tyrkisk: yoghurt - kiosk

Finsk: sauna

Arabisk: almanak - kaffe

Kinesisk: te

Mexikansk: tomat

Australsk: boomerang - kænguru

Sydafrikansk: apartheid

Jeg ku blive ved - så det gør jeg:

Japansk: kimono - karate

Malajisk: bambus - asie

Indisk: bungalow - pyjamas

Jeg kan dem udenad i søvne

Ord fra hele den kværnende klode

mødes i min mageløse mund

og for hver gang jeg udtaler dem

lyder de mere og mere som danske

Min skjorte er indisk

mine sko italienske

min bil japansk

mit ur fra Schweiz - eller Hong Kong

men midt i det hele er jeg så pæredansk

Alverden samles i mig

og blir godt rystet sammen!

Sesam Sesam luk dig op...

Eller er det mig der er Sesam?

I hvert fald vil jeg lukke mig op!